Τὸ φύλλον δραχ. 2.50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5.—

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἐξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50. Ἀμερικῆς δολλάρια 3.—Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 46ος | *Ἀθῆναι, 27 Μαΐου 1939* | *Ἔτος 61ον.—Ἀριθ. 26*

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

— ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΑΣ JEANNE COLOMB —

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Ἔπειτα κάτω ἀπὸ ἕνα μεγάλο ὑπόστεγο εἶδε ἡ Μαριὰ ἁμάξια, κάρρα, ἀλέτρια, βαλμένα στὴ σειρὰ ἀντίκρυ στοὺς σταύλους... Ἀπὸ τὸ σπίτι ἔφεγγε ἕνα θαμπὸ φῶς καὶ ὅταν τὸ ἁμάξι μπῆκε στὴν αὐλή, κάνοντας μεγάλο κρότο, ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ φάνηκε μιὰ γυναίκα, ἡ κυρὰ Σπύραινα.

— Σὺ εἶσαι, Σπύρο, φώναξε, τὴν ἔφερες;

— Ναί, ναί, ἐδῶ εἶμαστε. Κοπέλλα πρώτης! Καὶ ποῦ νὰ τὴν δῆς!

—Αὐτὸ δὰ εἶναι;! ρώτησε ἐκπληκτη ἡ κυρὰ Σπύραινα, μόλις ἀντίκρυσε τὴν Μαριά. Ἄμ' αὐτὸ θὰ θέλῃ νὰ τοῦ πάρουμε μιὰ παραμάννα νὰ βυζαίνῃ.

— Μὴν κοιτάζῃς, γυναῖκα, τί φαίνεται, ἀλλὰ τί εἶναι. Ἔχει μυαλό, ἔχει κεφάλι τετραγωνικό. Μοῦ τὸ εἶπε ἡ ἴδια ἡ διευθύντρια τοῦ Ὀρφανοτροφείου.

— Νὰ ἰδοῦμε, Σπύρο μου. Τώρα ἐγὼ θὰ σᾶς βάλω νὰ φᾶτε καὶ ἔπειτα νὰ πλαγιάσετε, νὰ ξεκουραστῆτε. Πῶς σὲ λένε, μικρούλα μου;

— Μαριά, τὴ λένε, κυρά! φώναξε ὁ Μῆτσος.

— Σιωπὴ ἐσύ, ποιὸς σὲ ρώτησε; Κάνε τὴ δουλειά σου, πήγαινε βάλε τ' ἄλογο στ' ἀχούρι του.

Κι' ἡ κυρὰ Σπύραινα μπῆκε στὸ σπίτι μαζὶ μὲ τὸν ἄντρα της καὶ μὲ τὴ Μαριά, ἐνῶ ὁ Μῆτσος ντροπιασμένος πῆγε τ' ἄλογο στὸ σταῦλο.

«Ἡ Γυφτοπούλα στάθηκε ὀρθὴ καὶ ἄρχισε νὰ τραγουδάῃ. . .»

Ἡ Μαριὰ ἦταν πολὺ θυμωμένη γιατὶ ὅλοι ἔκαναν σὰν νὰ μὴν τὴν λογάριαζαν, κι' αὐτὸ ἦταν ἀλήθεια.

Ἂν τὴν μεταχειρίζονταν σὰν καμμιὰ γερὴ καὶ δυναμωμένη ὑπηρέτρια καὶ τὴν ἔβαζαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ κάνῃ βαρειὲς δουλειές, θὰ εἶχε δείξει κάθε ἀπροθυμία. Μὰ ἐπειδὴ φαίνονταν σὰν νὰ μὴν τὴν ἐμπιστεύονταν καὶ σὰν νὰ μὴν τὴν νόμιζαν ἱκανὴ γιὰ τίποτε, ἡ Μαριὰ μπῆκε στὸ φιλότιμο καὶ θέλησε νὰ τοὺς δείξῃ πὼς ἄξιζε πολὺ περισσότερο ἀπ' ὅ,τι φαντάζονταν, καὶ προθυμοποιήθηκε νὰ βοηθήσῃ τὴν κυρία της χωρὶς κανεὶς νὰ τὴν προστάξῃ. Ἐκείνη τὰ εἶχε χάσει βλέποντας τὴ γυφτοπούλα νὰ τρέχῃ ἀπὸ πίσω της σὰν τὸ σκυλάκι, νὰ παίρνῃ ἀπὸ τὰ χέρια της τὰ πιάτα ἢ τὰ ποτήρια καὶ νὰ τὰ βάζῃ ἐπάνω στὸ τραπέζι, νὰ φέρνῃ τὴν πιατέλα μὲ τὸ φαγητό, τὸ ψωμί, τὸ κρασὶ καὶ ὕστερα, ἀφοῦ ἔφαγαν νὰ πηγαίνῃ πίσω ὅλα τὰ πράγματα στὸν νεροχύτη καὶ νὰ τὰ βάζῃ ὅλα στὴ θέση τους σὰν νὰ βρισκόταν στὸ σπίτι τώρα κι' ἕνα χρόνο.

«Ἂν εἶναι ἔτσι προκομμένη πάντα, θὰ εἶναι θησαυρὸς σωστός», εἶπε μέσα της ἡ κυρὰ Σπύραινα βλέποντας τὴ Μαριά. Ὕστερα γύρισε στὴν ἴδια καὶ τῆς εἶπε:

—Ἀπόψε εἶμαι εὐχαριστημένη ἀπὸ σένα. Ἔ-

λα τώρα νὰ σοῦ δείξω τὸ κρεββατάκι σου.

Ἔδωσε τῆς γυφτοπούλας ἕνα τενεκεδένιο λυχνάρι καὶ τὴν ἀνέβασε στὴ σοφίτα τοῦ σπιτιοῦ, σὲ μιὰ κάμαρα μὲ δυὸ κρεββάτια. Ἀπὸ τὸ ἕνα ἀκουγόταν δυνατὸ ροχαλητό.

— Ἡ Κατερίνα κοιμᾶται καὶ ροχαλίζει τοῦ καλοῦ καιροῦ, εἶπε ἡ κυρὰ Σπύραινα. Γδύσου τώρα γρήγορα καὶ πέσε. Αὔριο θὰ σηκωθῆς πρωΐ. Σβύσε τὸ λυχνάρι γιὰ νὰ μὴ μᾶς βάλῃς φωτιὰ στὸ σπίτι. Καληνύχτα.

Καὶ βγαίνοντας ἔξω ἔκλεισε τὴν πόρτα.

Ἡ Μαριὰ ἄρχισε νὰ γδύνεται καὶ κοίταζε τὴν κοιμισμένη συντρόφισσά της.

«Κατὰ τὸ πάχος ποὺ ἔχει καὶ κατὰ τὶς χεροῦκλες, σκεπτόταν, θὰ κατεβάζῃ δουλειὰ καὶ δουλειά. Ἐγὼ ὅμως θὰ ἤθελα νὰ εἶναι ὀκνὴ καὶ κουτὴ γιὰ νὰ ἰδοῦν τί ἀξίζει ἡ γυφτοπούλα ποὺ δὲν τὴν πιάνει τὸ μάτι τους. Εἶμαι μικρούλα, μὰ τὰ κορίτσια τὰ δικά μας ἔχουν περισσότερο μυαλὸ στὸ μικρό τους δαχτυλάκι ἀπ' ὅσο ἔχουν αὐτὲς οἱ χοντρογυναῖκες στὸ κεφάλι τους. Αὐτὲς εἶναι ὅλο πάχος, καὶ μυαλὸ κουκούτσι. Καληνύχτα σου τώρα, Χοντροκατερίνα μου, καὶ ὅταν ξυπνήσουμε θὰ ἰδοῦμε τί ἀξίζει ἡ καθεμιά μας».

Χώθηκε γρήγορα στὸ κρεββάτι της καὶ καθὼς ἦταν κατακουρασμένη ἀπ' τὸ ταξίδι τὴν πῆρε εὐθὺς ὁ ὕπνος.

Τὴν ἄλλη μέρα ξύπνησε πρωΐ-πρωΐ ἐνῶ τὰ πουλιὰ κελαϊδοῦσαν ἀκόμα. Σηκώθηκε καὶ ντύθηκε γρήγορα· ἡ Κατερίνα κοιμόταν ἀκόμη βαθειά.

Καὶ ἡ κυρὰ Σπύραινα εἶχε σηκωθῆ νωρὶς καὶ ἀνέβηκε ἐπάνω στὴν σοφίτα γιὰ νὰ ξυπνήσῃ τὶς ὑπηρέτριές της. Ἀπόρησε ὅταν εἶδε τὴ Μαριὰ ἕτοιμη κιόλας καὶ τὴν Κατερίνα κουκουλωμένη ἀκόμη στὸ κρεββάτι της.

— Ἔ, Χοντροκατερίνα, ἀρχιτεμπέλα, δὲν ντρέπεσαι! ἔκανε καὶ τὴν κούνησε δυνατά.

Ἡ Χοντροκατερίνα τεντώθηκε, ἄνοιξε τὰ μάτια της καὶ ψιθύρισε μισοκοιμισμένη ἀκόμα:

— Τώρα, κυρά μου, τώρα, στὴ στιγμούλα.

Ἀνακάθησε στὸ κρεββάτι καὶ χασμουρήθηκε δυνατά. Ἔξαφνα ὅμως εἶδε τὴ Μαριὰ καὶ φώναξε:

— Τί εἶναι αὐτὸ τὸ κοριτσάκι, καλὲ κυρά;

— Εἶναι ἡ καινούργια μας ὑπηρέτρια. Ὡραῖο παράδειγμα δίνεις στὸ κορίτσι. Μονάχο του ξύπνησε. Ἔχει φιλότιμο αὐτή.

Ἡ Κατερίνα σηκώθηκε καὶ ντύθηκε χωρὶς ἀντιλογία γιατὶ ἤξερε πὼς ἡ κυρία της δὲν χωράτευε. Γύρισε ὅμως καὶ κοίταζε τὴ Μαριὰ μὲ κακία γιατὶ αὐτὴ ἔγινε αἰτία νὰ τὴν μαλώσῃ ἡ κυρία της.

Ἡ Γυφτοπούλα δὲν τὴν περίμενε νὰ ντυθῆ μὰ κατέβηκε κάτω μὲ τὴν κυρὰ Σπύραινα. Τώρα ἔμελλε νὰ γνωρίσῃ καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ σπιτιοῦ.

Τρία παιδιὰ εἶχε ὁ κὺρ Σπύρος, δύο κορίτσια κι' ἕνα ἀγόρι. Πρώτη ἦταν ἡ Ἄννετα, ἕνα ὄμορφο κορίτσι δεκαοκτὼ ἐτῶν, ποὺ δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο ὅλη τὴν ἡμέρα παρὰ νὰ καθρεφτίζεται καὶ νὰ στολίζεται. Ὁ καθρέφτης ἦταν ἡ ζωή της καὶ ἡ δουλειὰ ὁ θάνατός της. Ὕστερα ἐρχόταν ὁ Κώστας, δεκαπέντε ἐτῶν μονάχα, ἀλλὰ φιλότιμο παιδί, ἐργατικὸ καὶ κατατοπισμένο σὲ ὅλες τὶς δουλειὲς τοῦ πατέρα του καὶ τελευταῖα ἡ Βούλα, ἕνα κοριτσάκι δέκα ἐτῶν χαριτωμένο καὶ κατάξανθο σὰν τὴν Ἐμορφία, ἀλλὰ πιὸ χαλασμένο ἀκόμη κι' ἀπὸ ἐκείνην ἀπὸ τὰ πολλὰ χάδια. Τὸν Μῆτσο, τὸν ὑπηρέτη τὸν εἶχε γνωρίσει ἡ Μαριὰ ἀπὸ χτὲς καὶ δὲν τὸν λογάριαζε καὶ τόσο πολύ. Ὁ κὺρ Σπύρος τῆς φάνηκε τίμιος καὶ ἀνοιχτόκαρδος ἄνθρωπος καὶ ἡ κυρὰ Σπύραινα ἀπότομη κάπως καὶ αὐστηρή, ἀλλὰ δίκαιη καὶ ἱκανὴ νὰ κρίνῃ τὴν προθυμία καὶ τὴν ἐργασία καθενὸς ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτες της.

Γι' αὐτὸ περισσότερο ἀπὸ φιλότιμο παρὰ ἀπὸ ἐργατικότητα ἀποφάσισε ἡ Μαριὰ νὰ βάλῃ τὰ δυνατά της γιὰ νὰ δείξῃ στὴν κυρία της τί ἀξίζει.

Καὶ τὸ κατώρθωσε μὲ τὸ παραπάνω. Ἤξερε δὲ ἀπὸ δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ. Ἀπὸ τὴν κυρὰ Μαρία εἶχε μάθει τὶς δουλειὲς τοῦ χωριοῦ καὶ ἀπὸ τὴν μητέρα τοῦ γιατροῦ εἶχε μάθει τὶς δουλειὲς τῆς πολιτείας.

Ἤξερε ἀπ' ἔξω ἕνα πλῆθος μαγειρικὲς συνταγές, ἤξερε συνταγὲς πρακτικές, ἤξερε πῶς νὰ κάνῃ διάφορα πρόχειρα φαρμακα καὶ ζεστὰ καὶ πῶς νὰ ἐπιδένῃ πληγές. Ὅλες αὐτὲς τὶς εἶχε γραμμένες σ' ἕνα τετράδιο ποὺ τῆς τὸ εἶχε χαρίσει ἡ μητέρα τοῦ γιατροῦ. Στὸ σημειωματάριο αὐτὸ εἶχε σημειώσει πολλὰ γνωμικὰ καὶ ἠθικὰ ρητὰ καὶ γι' αὐτὸ τοῦ εἶχε ἰδιαίτερη ἀγάπη. Ἦταν μάλιστα κι' εὐανάγνωστα γιατὶ εἶχε προσπαθήσει νὰ κάνῃ τὰ γράμματά της ὅμοια σὰν τοῦ τύπου. Τὸ τετράδιο αὐτὸ ἦταν ὁ θησαυρός της, τὸν ἄλλο ὅμως θησαυρό της, τὸ πολυαγαπημένο ντέφι της, τῆς τὸ εἶχε κρατήσει ἡ κυρία Ἄννα στὸ Ὀρφανοτροφεῖο γιατὶ φοβήθηκε μήπως τὰ νέα ἀφεντικὰ τῆς Μαριᾶς πάρουν κακὴ ἰδέα γι' αὐτήν, ἂν μάθουν πὼς ἦταν γυφτοπούλα. Ὅσο γιὰ τὸ πουγγὶ μὲ τὰ χρήματα ποὺ τῆς εἶχε δώσει ὁ γιατρός, ἡ Μαριὰ εἶχε καταφέρει νὰ τὸ κρύψῃ ὅσον καιρὸ ἔμεινε στὸ Ὀρφανοτροφεῖο, χώνοντάς το τὴ νύχτα κάτω ἀπὸ τὸ προσκέφαλό της καὶ τὴν ἡμέρα στὸ βάθος τῆς τσέπης της. Τὰ χρήματα ποὺ ἦταν μέσα σ' αὐτὸ ἦταν ἀπείραχτα γιατὶ δὲν τῆς ἔτυχε ἀνάγκη νὰ ξοδέψῃ ἀπ' αὐτὰ οὔτε λεπτό.

Ἔτσι ὅλα πήγαιναν θαυμάσια. Μὰ ἡ Μαριὰ δὲν ἦταν ἱκανὴ νὰ ἐργάζεται μὲ τὴν ἴδια διάθεση πολλὲς ἡμέρες στὴ σειρά. Ἡ προκοπή της λοιπὸν ἔπεσε τὴν ἐποχὴ ἀκριβῶς ποὺ ἡ κυρὰ Σπύραινα ἄρχισε νὰ εἶναι ἐνθουσιασμένη μὲ τὴν καινούργια της ὑπηρέτρια καὶ νὰ τὸ θεωρῇ πολὺ φυσικὸ πὼς ἦταν ἐργατικὴ καὶ προκομμένη, δίχως νὰ συλλογίζεται πὼς οἱ δουλειὲς ποὺ τὴν ἔβαζε νὰ κάνῃ ἦταν δυσανάλογες μὲ τὴ μικρὴ της ἡλικία.

Γι' αὐτὸ ὅταν ἡ Μαριὰ ἔδειξε κάποια ἀπροθυμία γιὰ νὰ κάνῃ ὡρισμένες δουλειές, στὴν ἀρχὴ ἡ κυρὰ Σπύραινα ἀπόρησε καὶ παραζενεύτηκε καὶ ὕστερα τῆς κακοφάνηκε ἐξαιρετικά. Οἱ ἔπαινοι ἔπαψαν καὶ ἄρχισαν οἱ γκρίνιες: «Μαριά, δὲν ἐσκούπισες καλά. Μαριά, δὲν ἔτριψες καλὰ τὰ χαλκώματα, Μαριά, κουνήσου ἐπιτέλους καϋμένη! Πῶς ἔγινες τέτοιο ἀφιλότιμο κορίτσι!»

(Ἀκολουθεῖ) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΥΘΟΥΣ ΤΟΥ ΛΑΦΟΝΤΑΙΝ

Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ ΚΑΙ Τ' ΑΛΟΓΟ

Ἕνα Γαϊδούρι πήγαινε μ' ἑν' Ἄλογο [μαζύ
Ὁλότελα ξεφόρτωτο, χωριάτικο πολύ.
Τὸ Γαϊδούρι τὸ καϋμένο,
Ἦταν ἔτσι φορτωμένο
Ποὺ γυρίζοντας τοῦ λέει:
—«Σύντροφε πιὰ δὲ βαστῶ,
Ἔλα, σὲ παρακαλῶ,
Λίγο νὰ μὲ βοηθήσῃς,
Γιατὶ θὰ μετανοήσῃς.
Πρὶν νὰ φτάσουμε στὴν πόλη
Τὸν Κὺρ-Μέντιο τὸν χάνεις!
Ἔλα καὶ μπορεῖς τὴ χάρη
Ποὺ ζητῶ νὰ μοῦ τὴν κάνῃς».
—«Ὄχι! τ' Ἄλογο τοῦ κάνει,
Ὅταν ὅμως τὸ Γαϊδούρι
Ἀπ' τὸ βάρος τὸ μεγάλο
Ἐγονάτισε καὶ ψόφιο
Ἐσωριάστηκε στὴ γῆ,
Τ' Ἄλογο μετανοεῖ:
Γιατὶ φόρτωσαν σ' ἐκεῖνο
Τοῦ γαϊδάρου τὸ γομάρι,
Καὶ τοῦ ρίξαν ἀπὸ πάνω
Καὶ τὸ ψόφιο του τομάρι.

Στὸν κόσμο αὐτὸ νὰ βοηθῆς
Πρέπει τὸ διπλανό σου,
Γιατὶ ἂν πεθάνῃ, θὰ γενῇ
Τὸ βάρος του, δικό σου.

(Παράφραση) ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΑΘΗΝΑΪ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ

Ἀγαπητοί μου,

ΛΕΝΕ πὼς ἡ στοργή, ἡ ἀγάπη τῆς μητέρας στὰ παιδιά της ὑπερβαίνει κάθε ἄλλη· καὶ τοῦ πατέρα, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ τῆς ἀδελφῆς, ἀκόμα καὶ τοῦ παπποῦ, καὶ τῆς γιαγιᾶς. Ἡ μητέρα ἀγαπᾷ τὸ παιδί της πρὶν τὸ γεννήσει κι' ἡ ἀγάπη της μένει ἡ ἴδια σ' ὅλη της τὴ ζωή, εἴτε καλὸ βγεῖ τὸ παιδί εἴτε καὶ κακό. Ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ εἶπε πὼς ἡ ἀγάπη τῆς μητέρας ἔχει καὶ τοῦτο τὸ θαυμάσιο: ἐνῶ μοιράζεται σ' ὅλα τὰ παιδιά, κάθε παιδὶ τὴν ἔχει ὁλάκερη. Πολλὲς φορὲς ὅμως κ.' τῆς ἀγάπη τοῦ παιδιοῦ στὴ μητέρα, ἡ ὄτκη στοργή, εἶναι δυνατὴ σὰν τῆς μητέρας. Πόσα μπορεῖ νὰ κάμῃ ἕνα παιδὶ γιὰ τὴ μητέρα του, μεγάλα, θαυμαστά, σχεδὸν ὑπεράνθρωπα! Τὸ συλλογίσθηκα πολλὲς φορὲς παρακολουθώντας τὸ ὡραῖο παραμύθι τῆς κυρὰ-Μάρθας, ποὺ τελειώνει σήμερα, ἀφοῦ ἐκράτησε ἀδιάπτωτο τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μικρῶν ἕξη ὁλάκερους μῆνες, μὰ καὶ τῶν μεγάλων, γιατὶ δὲν εἶναι παραμύθι ὅσο φαίνεται... Μ' ἔκαμε, ἀλήθεια, νὰ θυμηθῶ πολλούς, ποὺ κι' αὐτοὶ σὰν τὸ Γιαννάκη ἀγαποῦσαν, ἐλάτρευαν τὶς μητέρες τους, κι' ἔκαμαν γι' αὐτὲς ἀληθινοὺς ἡρωϊσμούς, ἀπ' τὰ μικρά τους χρόνια ὥς τὰ μεγάλα. Ἦταν ἄντρες, ἦταν γέροι, εἶχαν παιδιά, εἶχαν ἐγγόνια, κι' ἀκόμα ἡ ἀδυναμία τους, ἡ λατρεία τους, ἦτα ἡ ὑπέργηρη μητέρα τους, ποὺ τὴ θεωροῦσαν σὰν κάτι ἱερό, σὰν εἴδωλο. Καὶ περισσότερο ἀπ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς φιλομήτορες, ὁ «Καλὸς Γιαννάκης» μ' ἔκαμε νὰ θυμηθῶ τὸ φίλο μου Κωστῆ.

Ἦταν ἕνα φτωχότατο παιδί, ὀρφανὸ ἀπὸ πατέρα καὶ χωρὶς ἀδέρφια, ποὺ κα ὅταν μὲ τὴ μητέρα του στὸν Ἅη-Γιάννη τοῦ Ρέντη, σ' ἕνα σπιτάκι δικό τους. Τὸ σπιτάκι αὐτὸ μὲ τὸ κηπάκι του, ἦταν ἡ μόνη τους περιουσία. Γιὰ νὰ τρέφῃ, νὰ ντύνῃ καὶ νὰ σπουδάζῃ τὸ ἀγοράκι της, ἡ χήρα μάννα ξενόπλενε. Λίγα ὅμως ἐκέρδιζε μ' αὐτὴ τὴ δουλειά, καὶ πολλὲς φορὲς ἔμενε νηστική ἡ ἴδια γιὰ νὰ χορταίνῃ ὁ Κωστῆς. Καὶ τὰ ροῦχα του τὰ γύριζε ἢ τοῦ τὰ μπάλωνε ἀπάνω καὶ κάτω, καὶ τὰ παπούτσια του πήγαιναν κάθε τόσο στὸν μπαλωματή—ποῦ λεφτὰ γιὰ καινούργια!—καὶ τὸ μόνο καινούργιο καὶ καθαρὸ ποὺ εἶχε ὁ Κωστῆς, ἦταν τὰ βιβλία καὶ τὰ τετράδιά του. Γι' αὐτὰ ἡ μάννα δὲν ἔκανε οἰκονομία. Ὁ γιός της ἦταν ἔξυπνος, ἔπαιρνε τὰ γράμματα κι' ἤθελε νὰ τὸν κάνῃ «ἄνθρωπο». Ἀφοῦ τελείωσε τὸ δημοτικὸ τῆς γειτονιᾶς, τὸν ἔβαλε σὲ γυμνάσιο τῆς πόλης. Ὁ Κωστῆς πεζοποροῦσε πρωΐ καὶ βράδυ, καὶ τὸ μεσημέρι, γιὰ νὰ μὴν πηγαινόρχεται, ἔτρωγε κουλούρι καὶ τυρί. Προόδευε ὅμως, ὑποστηριζόταν, ἔβγαλε τὸ Γυμνάσιο μὲ ἄριστα καὶ μπῆκε στὸ Πανεπιστήμιο, νὰ σπουδάσῃ φιλολογία. Καμμιὰ στέρηση καὶ κανένας κόπος δὲν τὸν ἐτρόμαζε. Φοιτητής, ἐργαζόταν κιόλα, γιὰ νὰ νανακουφίζῃ τὴ μητέρα του. Καὶ πῆρε τὸ πτυχίο του, καὶ διωρίσθηκε πρῶτα σχολάρχης καὶ κατόπι καθηγητής.

Τώρα κέρδιζε πολλά, γιατὶ ἔγραφε καὶ σχολικὰ βιβλία. Κι' ὅλα γιὰ τὴ μητέρα του. Τῆς μεγάλωσε καὶ τῆς συγύρισε τὸ σπιτάκι, τῆς περιποιήθηκε τὸ κηπάκι, τῆς τὰ ἔκαμε ὅλα καινούργια, πλούσια, καὶ τὴν εἶχε ντυμένη σὰν ἀρχόντισσα. Ἡ ἀφοσίωσή του σ' αὐτὴ τὴ μητέρα ἦταν ἀπερίγραπτη. Τὴν ἐλάτρευε σὰ θεό του. Καὶ γιὰ νὰ μὴ χάσῃ οὔτε τόσο-δὰ ἀπὸ τὴ λατρεία τοῦ, ὁ Κωστῆς δὲν παντρεύτηκε νὰ κάμῃ παιδιά, παρὰ μόνο ἀφοῦ ἡ μητέρα του πέθανε... Γι' αὐτὸ σᾶς εἶπα πὼς ὁ «Καλὸς Γιαννάκης» δὲν εἶναι ὅσο παραμύθι φαίνεται. Μόνο ποὺ ὅσα ἔκαμε τὸ παιδὶ γιὰ τὴ λατρευτή του μητέρα τὰ παρουσιάζει συμβολικά. Μήπως κι' ὁ καλὸς Κωστῆς δὲν ἀνέβηκε στὸ ψηλὸ βουνό, νὰ βρῇ τὸ βοτάνι τῆς ζωῆς καὶ τῆς εὐτυχίας γιὰ τὴ μητέρα του; Μήπως δὲν ἔκαμε κι' αὐτὸς ὑπεράνθρωπους κόπους κι' ἀγῶνες, ὁλάκερα χρόνια, γιὰ νὰ ὑπερνικήσῃ τὰ ἐμπόδια ποὺ βρῆκε στὸ ἀνέβασμά του; Καὶ μήπως κι' αὐτὸς δὲν ὑποχρεώθηκε νὰ τρυγήσῃ ἓν' ἀπέραντο ἀμπέλι, νὰ κυνηγήσῃ τὰ ζωντανὰ ὁλάκερου δάσους καὶ νὰ ψαρέψῃ τὰ ψάρια ὁλάκερης λίμνης, γιὰ νὰ ποκτήσῃ τὴν ταμπακιέρα, τὸ κρομμύδι καὶ τὸ ραβδί, τὰ θαυματουργὰ αὐτὰ πράγματα, ποὺ τὰ ποκτᾷ μόνο ὅποιος ἀγαπᾷ, ἀγωνίζεται καὶ κοπιάζει;

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΚΑΛΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

26

Τὴν παραμονὴ τῆς γιορτῆς, τὸ βράδυ, ὁ Γιαννάκης μύρισε πάλι τὸ κρομμύδι του καὶ ζήτησε ἀπ' αὐτὸ ὅσα χρειάζουνταν γιὰ νὰ φᾶνε καλά, γιορτινά, δυὸ ἄνθρωποι. Ἀμέσως τὸ τραπέζι τῆς κουζίνας γέμισε τρόφιμα. Ἕνα καλὸ κομμάτι βωδινὸ κρέας, ἕνα ἀρκετὰ μεγάλο ψάρι, ἕνα σφαγμένο κοτόπουλο, χορταρικά, βούτυρο, τυρί, ἕνα μπουκάλι κρασὶ καὶ διάφορα ὡραῖα φρούτα. Ὁ Γιαννάκης κι' ἡ μητέρα του βάλθηκαν τὸ πρωΐ νὰ τὰ μαγειρέψουν. Ἔβρασαν τὸ ψάρι καὶ τὸ σκέπασαν στὴν ἀπλάδα μὲ μαγιονέζα. Τὸ βωδινὸ τὸ ἔκαμαν κοκκινιστό, τὸ κοτόπουλο ψητό. Ἔφτιασαν μὲ τὰ χορταρικὰ καὶ ρούσσικη σαλάτα. Ἔπειτα ἔστρωσαν ἕνα λαμπρὸ τραπέζι, ποὺ τὸ στόλισαν καὶ μὲ λουλούδια, καὶ τὸ μεσημέρι ἐκάθησαν νὰ φᾶνε καὶ νὰ πιοῦν.

Ἀφοῦ ἔφαγαν τὸ πρῶτο πιάτο, καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ σήκωναν τὸ πρῶτο ποτήρι, νὰ πιοῦν εἰς ὑγείαν, παρουσιάσθηκε κι' ἡ Νεράϊδα, ἡ Καλοκυρά.

Τὴν ἐκάλεσαν νὰ καθήσῃ νὰ φάῃ, ἀλλὰ ἐκείνη δὲν ἐδέχθηκε. Ζήτησε μόνο ἕνα ποτήρι κρασί, ποὺ τὸ σήκωσε, καθὼς στεκόταν ὀρθή, καὶ εἶπε:

— Στὴν ὑγειά σου, καλέ μου Γιαννάκη. Σήμερα ποὺ ἔχεις τὰ γενέθλιά σου, σοῦ εὔχομαι νὰ γίνῃς ἑκατὸ χρονῶν, νὰ χαίρεσαι τὴ μητεροῦλα σου καὶ νὰ σὲ χαίρεται κι' ἐκείνη. Σᾶς ἀξίζει κάθε εὐτυχία γιὰ τὴν ἀγάπη ποὺ ἔχετε μεταξύ σας. Νὰ ζήσετε κι' οἱ δυό!

Ἡ Νεράϊδα χάθηκε—αὐτὴ τὴ φορὰ γιὰ πάντα—κι' ἐκεῖνοι οἱ δυὸ ἐξακολούθησαν κι' ἀποτελείωσαν χαρούμενοι τὸ φαγοπότι τους. Ἔζησαν τρισευτυχισμένοι χρόνια πολλά. Καὶ μοῦ φαίνεται πὼς ζοῦν ἀκόμα...

(*Τέλος*) Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ RUDYARD KIPLING

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἔτσι τὸ κήρυγμα ἔμεινε καὶ περιορίστηκαν ν' ἀκοῦνε τὸν Πὲν νὰ τοὺς διαβάζῃ ἀπὸ ἕνα βιβλίο, χοντρό, δεμένο μὲ πετσί, ὅμοιο μὲ Βιβλο, μὰ γεμάτο ἀπὸ ἱστορίες γιὰ μάχες καὶ γιὰ πολιορκίες, ποὺ κάθονταν ὅλοι καὶ τὸν ἄκουγαν μὲ θρησκευτικὴ σιωπή, ἀπὸ τὴν πρώτη σελίδα ὥς τὴν τελευταία.

Τὶς ἄλλες ὧρες ὁ Πὲν δὲν ἤταν διόλου ὁμιλητικός, μποροῦσαν νὰ περάσουν καὶ τρεῖς μέρες στὴ σειρά, δίχως νὰ πῇ λέξη, μόλο ποὺ ἔπαιζε τὸ τάβλι του, ἄκουγε μ' εὐχαρίστησι τὰ τραγούδια τῶν ἄλλων καὶ γελοῦσε μὲ τ' ἀστεῖα τους. Ὅταν οἱ ἄλλοι τὸν παρακινοῦσαν, τοὺς ἔλεγε:

— Δὲν τὸ κάνω γιατὶ δὲν μ' ἀρέσει ἡ συντροφιά σας, μὰ δὲν ἔχω τίποτε νὰ πῶ. Νοιώθω τὸ κεφάλι μου ἐλότελα ἄδειο. Κοντεύω νὰ ξεχάσω ὥς καὶ τ' ὄνομά μου ἀκόμα.

Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτὰ γύριζε καὶ κοίταζε τὸν Σάλτερς χαμογελώντας, σὰν κάποιος ποὺ κάτι περιμένει.

—Ἔ, καϋμένε Πενσυλβάνια Πράττ, φώναξε ὁ Σάλτερς. Καμμιὰ μέρα θὰ μὲ ξεχάσῃς καὶ μένα τὸν ἴδιον.

—Ὄχι, ποτέ! δήλωσε ὁ Πὲν σφίγγοντας τὰ χείλια του. Κι' ὕστερα ἔλεγε καὶ ξανάλεγε μόνος του: «Πενσυλβάνια Πράττ, ἔ βέβαια».

Καμμιὰ φορὰ τὸ ξεχνοῦσε καὶ ὁ μπάρμπα Σάλτερς καὶ τοῦ ἔλεγε πὼς ὀνομαζόταν Ρίτς, ἢ Χῶσκινς, ἢ Μάκ Βίττυ. Μὰ ὁ Πὲν ἤταν πάντα εὐχαριστημένος — ὥς τὴν ἑπομένη φορά. Ἤταν πάντα πολὺ τρυφερὸς μὲ τὸν Χάρβεϋ ποὺ τὸν λυπόταν καὶ σὰν παιδὶ ποὺ ἔχει χάσει τοὺς γονεῖς του καὶ σὰν ἄνθρωπο ποὺ ἔχει πάθει κάποια βλάβη τὸ μυαλό του. Καὶ ὅταν ὁ Σάλτερς εἶδε πὼς ὁ Πὲν ἀγαποῦσε τὸν μικρό, ἄλλαξε κι' αὐτὸς ὕφος κι' ἔγινε πιὸ ἥμερος. Ὁ Σάλτερς κάθε ἄλλο παρὰ πρόσχαρος ἄνθρωπος ἤταν — ἐνόμιζε πὼς μ' αὐτὸν τὸν τρόπο κρατοῦσε τοὺς μούτσους σὲ πειθαρχία καὶ σεβασμό, ὅπως ἤταν τὸ καθῆκον του. — Ἔτσι καὶ ὁ Χάρβεϋ, τὴν πρώτη φορὰ ποὺ τρέμοντας ἀπὸ τὸ φόβο του κατάφερε μιὰ μέρα ἀπόλυτης μπουνάτσας ν' ἀνέβῃ στὸ πόμολο τοῦ μεγάλου καταρτιοῦ — ὁ Ντὰν εἶχε σκαρφαλώσει ἀπὸ πίσω του, ἕτοιμος νὰ τὸν βοηθήσῃ — νόμισε κι' αὐτὸς πὼς ἤταν καθῆκόν του νὰ κρεμάσῃ τὶς ψηλὲς μπότες τοῦ μπάρμπα Σάλτερς ἀπ' ἐκεῖ ψηλά — γιὰ νὰ τὸν ρεζιλέψῃ σὲ ὅλες τὶς κοντινὲς γολέττες. Μὲ τὸν Ντίσκο ὅμως ὁ Χάρβεϋ δὲν ἔπαιρνε τόσο θάρρος. Οὔτε κἂν ὅταν ὁ γέρος καπετάνιος ἄρχισε νὰ τοῦ φέρεται ὅπως στὸ ὁπόλοιπο πλήρωμα καὶ ἀντὶ νὰ τοῦ δίνῃ διαταγὲς ἀπευθείας, τοῦ ἔλεγε: «Δὲν θἄθελες νὰ κάνῃς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο;» καὶ «Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ ἤταν καλύτερα ἔτσι». Στὰ ξυρισμένα χείλη του, στὶς κῶχες τῶν ματιῶν του ἤταν κάτι ἀκαθόριστο ποὺ ἔκοβε κάθε φόρα.

Ὁ Ντίσκο τοῦ ἔμαθε νὰ διαβάζῃ τὸν χάρτη τὸν γεμᾶτο ἀπὸ σημάδια ἀπὸ δάχτυλα καὶ τρύπες ἀπὸ καρφίτσες, ποὺ ὅπως διατείνονταν ἤταν δεύτερος κι' ἀπὸ τοὺς ἐπίσημους χάρτες Ναυαρχείου. Μὲ τὸ μολύβι στὸ χέρι τὸν ὁδηγοῦσε ἀνάμεσα ἀπ' τὰ κυριώτερα σημεῖα τοῦ Μπάγκου μιλώντας γιὰ μπακαλιάρο. Τοῦ ἔμαθε ἀκόμη καὶ τὸ ἀξίωμα, ποὺ ἐπάνω του βασιζόταν ἡ χρῆσις τοῦ ἐξάντα.

Σ' αὐτὰ τὰ ζητήματα ὁ Χάρβεϋ ξεπερνοῦσε τὸν Ντὰν γιατὶ εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὸν πατέρα του ἕνα μυαλὸ μαθηματικὸ καὶ ἡ σκέψη τοῦ νὰ κλέψῃ μιὰ πληροφορία ἀπὸ μιὰ φευγαλέα ἀστραπὴ τοῦ ἰδιότροπου ἥλιον τοῦ Μπάνχου, τοῦ κεντοῦσε σὲ μεγάλο σημεῖον τὸ ἐνδιαφέρον του. Σὲ ὅλα τὰ ἄλλα ζητήματα τῆς ναυτικῆς, ἤταν πιὰ πολὺ μεγάλος γιὰ νὰ προφθάσῃ νὰ μάθῃ ὅσα ἤξερε ὁ Ντάν. Καθὼς ἔλεγε ὁ Ντίσκο, ἔπρεπε νὰ εἶχε ἀρχίσει ἀπὸ δέκα ἐτῶν παιδί. Ὁ Ντὰν μποροῦσε νὰ δαλώνῃ τὸ παραγάδι ἢ νὰ πιάσῃ τὸ ὡρισμένο σχοινὶ ποὺ τοῦ ἔλεγαν, στὰ σκοτεινά. Νοιώθοντας μόνο τὴν πνοὴ τοῦ ἀνέμου στὸ πρόσωπό του μποροῦσε νὰ κυβερνήσῃ τὸ *Ἐδῶ εἴμαστε* καὶ σὲ μεγάλο κῦμα ἀκόμη, γνωρίζοντας τὴν κατάλληλη στιγμὴ ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποταχθῇ στὰ καπρίτσια τῆς γολέττας.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκανε πιὰ ἀπολύτως μηχανικά, μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ποὺ ἔκανε καὶ τὴν ψαρόβαρκά του μέλος τοῦ σώματός του καὶ τοῦ νοῦ του, ὑποταγμένο στὶς θελήσεις του. Δὲν ἤταν ὅμως ἄξιος νὰ μεταδώσῃ ὅλες τὶς γνώσεις του αὐτὲς στὸν Χάρβεϋ. Τὶς ἡμέρες ποὺ ἔκανε μεγάλη τρικυμία καὶ ἔμεναν κλεισμένοι στὴν καμπίνα καὶ ἄκουγαν πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του νὰ κυλᾶνε πέρα-δῶθε τὰ βαρίδια, τὰ πιστόνια καὶ οἱ κρίκοι, γίνουνταν μέσα στὴ γολέττα συζητήσεις ἐπάνω σὲ γενικὰ θέματα. Ὁ Ντίσκο μιλοῦσε γιὰ τὰ ταξίδια του τοῦ 1850, γιὰ τὶς μεγάλες θηλυκὲς φάλαινες σφαγμένες δίπλα στὰ μικρά τους, γιὰ τὴν ἀγωνία τους ἐπάνω στὰ μαῦρα καὶ ταραγμένα νερά, καὶ γιὰ τὸ αἷμα ποὺ πεταγόταν δέκα μέτρα ψηλὰ γιὰ τὶς βάρκες ποὺ μ' ἕνα χτύπημα τῆς οὐρᾶς τους τὶς τσάκιζαν σὲ χίλια κομμάτια· γιὰ τὸ κομμάτιασμά τους καὶ τὸ φύλαγμα τοῦ λίπους· γιὰ τὸ φοβερὸ ἐκεῖνο περιστατικὸ ποὺ χίλιοι διακόσιοι ἄνθρωποι εἶχαν βρεθεῖ ἐπάνω στοὺς πάγους χωρὶς φαΐ καὶ χωρὶς στέγη τρία ὁλόκληρα ἡμερόνυχτα. Θαυμάσιες ἱστορίες καὶ ὅλες ἀληθινὲς ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὥς τὸ τέλος. Πιὸ θαυμάσιες ὅμως ἀκόμη ἤταν οἱ ἱστορίες του γιὰ τοὺς μπακαλιάρους, γιὰ τὴ ζωή τους καὶ γιὰ τὶς συνήθειές τους καὶ γιὰ ὅλα ὅσα ἔκαναν μέσα στὴ θάλασσα κάτω ἀπὸ τὴν καρίνα τους.

Ὁ Μεγάλος Τζὰκ πάλι εἶχε κλίση νὰ μιλάῃ γιὰ ὑπερφυσικὰ πράγματα.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

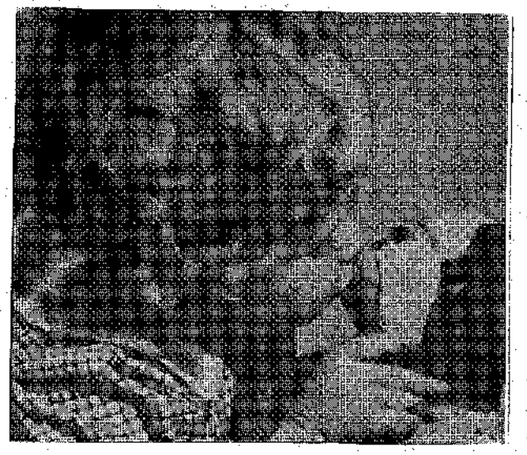

— Πῶς τἀγαπῶ τὸ σκυλάκι μου! Μάαα!..

Τοὺς κρατοῦσε ὅλους κρεμασμένους ἀπ' τὰ χείλη του κι' ἀμίλητους καθὼς τοὺς διηγόταν διάφορες ἱστορίες γιὰ βρυκόλακες, γιὰ τοὺς «Γιο-χὸ» ποὺ διασκεδάζουν νὰ κοροϊδεύουν καὶ νὰ τρομάζουν τοὺς μοναχικοὺς ψαράδες τοῦ Μονόμυ. Τοὺς μιλοῦσε γιὰ τὰ φαντάσματα ποὺ παρουσιάζονται στὶς ἀπόκρημνες ἀκρογιαλιές, γιὰ τοὺς ναυτικοὺς ποὺ τοὺς ἔχουν θάψει στὴν ἀμμουδιὰ καὶ ποὺ κάθε τόσο ξεθάβονται ἀπὸ μόνοι τους καὶ βγαίνουν ἔξω γιὰ τὸν θησαυρὸ τὸν κρυμμένο στὸ νησὶ τῆς φωτιᾶς ποὺ τὸν φυλάνε οἱ κουρσάροι τοῦ Κίντ, τοῦ περίφημου ἀρχιπειρατῆ. Τοὺς μιλοῦσε ἀκόμη γιὰ τὸ λιμάνι τοῦ Μαίην, ὅπου κανένα καράβι ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ξένα δὲν πάει ποτὲ νὰ ρίξῃ τὴν ἄγκυρά του δυὸ φορὲς στὸ ἴδιο μέρος, γιατὶ ἕνα βρυκολακιασμένο καράβι μὲ ὅλο του τὸ τσοῦρμο γυρίζει τὰ μεσάνυχτα μὲ τὴν ἄγκυρα κρεμασμένη στὴν πρύμη του καὶ φυσάει τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ποὺ τάραξε τὴν ἡσυχία του.

Ὁ Χάρβεϋ εἶχε πάντα τὴν ἰδέα πὼς ἡ ἀνατολικὴ παραλία τῆς πατρίδας του δὲν ἤταν κατοικημένη παρὰ ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ κατέβαιναν ἐκεῖ τὸ καλοκαίρι μαζὶ μὲ τ' ἀλογά τους, μὲ τ' ἁμάξια τους καὶ συζητοῦσαν μεταξύ τους καπνίζοντας τὰ ποῦρα τους μέσα σὲ ξενοδοχεῖα καὶ σὲ ἄλλα κέντρα μὲ ἀστραφτερὰ παρκέττα.

Στὴν ἀρχὴ γελοῦσε μ' αὐτὲς τὶς ἱστορίες τῶν βρυκολάκων — ὄχι ὅμως ὅπως θὰ γελοῦσε ἕνα μῆνα πρίν — καὶ στὸ τέλος μαζεύτηκε στὴ γωνιά του ἀμίλητος καὶ τρέμοντας ἀπὸ τὸ φόβο του. Ὁ Τὸμ Πλάττ ἔβγαζε στὴ μέση τὴν ἀτελείωτη ἱστορία του μὲ τὸ ταξίδι τοῦ Ὀχάϊο γύρω ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Χόρν.

Τοὺς μιλοῦσε γιὰ τὶς μπάλλες ποὺ τὶς μάζευαν κόκκινες ἀκόμη ἀπὸ τὴ φωτιὰ καὶ τὶς ἔχωναν μέσα στὰ κανόνια, βάζοντας ἕνα κομμάτι πηλὸ ἀνάμεσά τους καὶ ἀνάμεσα στὴ μπαρούτη γιὰ νὰ μὴν πιάσῃ φωτιὰ ἡ μπαρούτη πρὶν τῆς ὥρας. Τοὺς ἔλεγε γιὰ τοὺς μικροὺς μούτσους τῆς *Μὶς Τζὶμ Μπούκ* ποὺ περίχυναν τὰ ζεσταμένα κανόνια μὲ κουβάδες νερὸ καὶ φώναζαν στὸ φρούριο ἀντικρὺ νὰ τοὺς ρίξῃ κι' ἄλλες μπάλλες γιὰ νὰ ἔχουν νὰ τοὺς τὶς στέλνουν πίσω. Τοὺς διηγόταν ἱστορίες γιὰ φοβερὲς τρικυμίες καὶ γιὰ ἀπερίγραπτα κρύα καὶ παγωνιές. Παγωνιὲς τόσο δυνατές, ποὺ κι' οἱ διακόσιοι ἄνδρες τοῦ Ὀχάϊο μέρα καὶ νύχτα στέκονταν μὲ τὰ τσεκούρια στὰ χέρια γιὰ νὰ σπάζουν τὰ κρύσταλλα, ποὺ κρέμονταν ἀπὸ τὰ ξάρτια, ἀπὸ τὰ βαροῦλκα κι' ἀπὸ τὰ παλαμάρια. Καὶ τὸ τζάκι τῆς κουζίνας ἤταν τόσο κοκκινισμένο ἀπὸ τὴ φωτιά, ὅσο καὶ οἱ μπάλλες τοῦ κανονιοῦ καὶ οἱ ναῦτες γιὰ νὰ ζεσταθοῦν ἔπιναν τὸ κακάο ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς κάδους. Ὁ Τὸμ Πλάττ ἀγνοοῦσε τὸν ἀτμό. Εἶχε φύγει ἀπὸ τὸ πολεμικὸ ναυτικὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ ἀτμὸς βρισκόταν ἀκόμη στὰ πρῶτα του βήματα. Παραδεχόταν πὼς σὲ καιρὸ εἰρήνης ἡ καινούργια αὐτὴ ἐφεύρεση κάποια χρησιμότητα μποροῦσε νὰ ἔχῃ, ἀναστέναζε ὅμως βαθειὰ ὅταν θυμόταν τὶς παλιὲς φρεγάτες μὲ τὰ πελώρια τετράγωνα πανιὰ καὶ τὰ μπαστούνια ποὺ εἶχαν τριάντα μέτρα μάκρος.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ Κ. Κ. Γ. ΚΟΤΖΙΑΣ ΣΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

[Ἴδε σχετικὸ ἄρθρο στὸ προηγούμενο φυλλάδιο καὶ Ἀλληλογραφία ἀπὸ σημέρινό]

Καθήμενοι ἀπὸ ἀριστερά: Ἡ κ. Μαρία Π. Παπαδοπούλου, ὁ κ. Κ. Κοτζιᾶς, ὁ κ. Ν. Π. Παπαδόπουλος, ὁ κ. Γρ. Ξενόπουλος - Φαίδων. Ὄρθιοι: ἀπὸ ἀριστερά: ἡ συντάκτρια δ. Γεωργία Ταρσούλη καὶ ἡ γραμματεύς δ. Ἐλπὶς Ταμπακοπούλου.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΛΥΡΑ

Ψάλλε μου, Λύρα, μὲ γλυκοὺς
Παθητικοὺς σκοπούς
Τραγούδια ἁρμονικά,
Τραγούδησε τῆς νιότης μας
Τοὺς πόθους, τοὺς καϋμοὺς
Μελωδικὰ γλυκά.

Ψάλλε μου κάποια ροδαυγὴ
Τοῦ Μάη καὶ τ'Απριλιοῦ
Καὶ κάποια δειλινὰ
Μενεξεδένια τ' Αὔγουστου
Τραγούδησε μου σὺ
Ἡδονικά, τερπνά.

Κάποια ἀκρογιάλια ψάλλε μου
Τὸ κῦμα ποὺ χτυπᾶ.
Κάποιες βουνοκορφὲς
Κάποιες βρυσοῦλες γάργαρες
Καὶ κάποιες λατρευτὲς
Περαστικὲς μορφές.

Πές μου γιὰ κάποιες ρεματιὲς
Στ' ἀγέρι τί νὰ λὲν
Σὰν παίζει στὰ νερά ;
Ψάλλε μου, ψάλλε, Αὔρα μου
Τραγούδησε σὲ μὲ
Τὴ λύπη, τὴ χαρά.

Σὲ μιὰ νυχτιὰ ἀστρόφεγγη
Χάρισε μιὰ στροφὴ
Σὰν ἦχο μακρυνὸ
Καὶ τὸ φεγγάρι ψάλλε μου
Τῆς νύχτας τὸ χλωμὸ
Καὶ τὸν αὔγερινό.

Ψάλλε μου, ὦ Λύρα, ἐπ' τὸ πρωΐ
Μέχρι τὸ βράδυ ἀργὰ
Κάθε μικρὸ ἢ τρανὸ
Ψάλλε τὸν κόσμο τῆς ψυχῆς
Τὸν κόσμο ποῦν' κοντὰ
Καὶ κόσμο μακρυνό.

Λευκὴ Καμέλια [Β]

ΑΦΕΤΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ . . .

ΕΚΣΤΑΣΗ

Δυὸ κῆποι εἶναι τὰ μάτια σου, τὰ μικρὰ σου ματάκια, μικρό μου. Δυὸ φρεσκοπλυμένα περβόλια ὅπου τὸ πουλὶ τῆς ἀθωότητας τραγουδάει τὴ χαρά του, κάνοντας κούνια στὰ κλαδιὰ τῶν δέντρων τους. Εἶναι ἕνα ὁλόδροσο, κατάλευκο, παραδείσιο πουλάκι ποὺ σοῦ γεμίζει τὴ ψυχή σου μ' εὐτυχισμένες κι' ὑψράνιες μελωδίες. Ἕνα ἀπόκοσμο πουλάκι τῆς αὐγῆς ποὺ ἀδιάκοπα χαιρετίζει τὸν ὄρθρο. Γιατὶ τὰ μάτια σου, μικρούλι μου, δὲν ἀντικρύζουνε ποτὲ τὸ δεῖλι. Βλέπουνε πάντα τὸν ἥλιο, νοιώθουνε ὁλόενα τὶς θωπεῖες του, λάμπουνε κάθε στιγμὴ ὅμοια μὲ πάμφωτα κρύσταλλα· τὰ δάκρυα τῶν λουλουδιῶν δὲν στερεύουνε, μὰ σκορπίζουν αἰώνια τὴ δροσόβολη εὐωδία τους. Ἡ ὄρθρινη ἀχλὺ σὰν πέπλο σοῦ δείχνει τὸν κόσμο παραμυθένιο καὶ τοὺς ἀνθρώπους νεραϊδινες σκιές. Καὶ τότε χαμογελᾷς. Χαμογελᾷς στὸ κάθε τι, μικρό μου, γιατὶ τὸ κάθε τι σοῦ φαίνεται ὄμορφο. Χαμογελᾷς στὴ ζωή, στὰ πουλιά, στὰ δέντρα, στὸ ταπεινὸ κυκλάμινο, στὴν καρδιά σου. Δὲ λὲς τίποτα. Τὰ διαμάντινα δοντάκια σου ἀντιφεγγίζουν τὴν ἀστείρευτη χαρά σου. Χαμογελᾷς !

Καμμιὰ φορὰ ἡ δροσάτη δρόσο τῶν ματιῶν σου ξεχειλίζει καὶ κυλάει στ' ἀγκὰ σου μάγουλα. Ἀχ ! πές μου, ποιὰ κρήνη ἀναβλύζει τοὺς μυρωμένους αὐτοὺς χυμούς ; Ποιὰ μαγεμένη βρύση ; Πές μου τὸ μυστικό σου, νὰ τρέξω νὰ ραντίσω κι' ἐγὼ τὴν ψυχή μου. Κλάψε, κλάψε, μικρό μου. Δὲν εἶμαι κακός. Θέλω μονάχα νὰ ρουφήξω τὸ ἄρωμα τῶν δακρύων σου, τὸ ἄρωμα τῆς ψυχῆς σου. Τίποτ' ἄλλο, τίποτ' ἄλλο. Κλάψε, μικρὸ κλάψε !

Δός μου τὸ χέρι σου, μικρό μου. Μὴ φοβᾶσαι. Ἔλα κοντό μου. Πᾶμε νὰ ταξιδέψουμε μαζὶ στὴν ὀνειρεμένη πολιτεία τῆς Ἀγάπης. Μ' ἀγαπᾷς κι' ἐμένα ; Το ξέρω. Τὸ βλέπω στὰ χείλια σου ποὺ τρεμοσαλεύουν. Ἄκου τὰ πουλάκια πῶς κελαϊδᾶνε στὰ κλώνια. Σὲ κοιτάζουν καὶ δὲν φοβοῦνται. Τραγουδᾶνε. Γεύονται σὰν καὶ μένα στὰ μάτια σου τὴ χαρὰ τῆς ἀπέραντης ἀγάπης. Ἡ ἀκακία στέλνει τὶς ἔαρινὲς εὐωδιές της τριγύρω σου. Ἡ λίμνη ἀκλώνεται ἤρεμη καὶ σ' ἀκούει. Ἥσυχη καὶ γαλήνια.

Φώναξε, μικρούλη, φώναξε. Ὅλοι μας σ' ἀκοῦμε. Ἐμεῖς κι' ἡ καρδιά μας. Οἱ φωνές σου μοιάζουν μὲ τὶς κραυγὲς ποὺ ξεχύνουνε οἱ θριαμβικὲς σάλπιγγες τῶν ἀγγέλων στοὺς αἰώνιους λειμῶνες τῆς αἰωνιότητας !

Σωπᾶστε, καλοί μου ἄνθρωποι. Τὸ παιδὶ κοιμᾶται. Τὰ πασίχαρα βλέφαρα κρύψανε τὰ ματάκια του.

Τελώνια, τελώνια, ξυπνῆστε. Ἕνα παιδὶ φτάνει στὰ ὑπερκόσμια παλάτια σας καὶ στὰ ἄϋλα δάση σας. Ἕνα παιδί. Στὸν τρελλὸ σας χορό, στὶς φωνές σας, στ' ἀνθισμένα σας χαμόγελα θὰ βρεῖ κι' ἄλλη χαρά. Τελώνια, τελώνια, ξυπνῆστε τὶς νεράϊδες. Τινάξτε τὴ χρυσόφεγγη κόμη τους· στὰ χιονάτα τους χέρια, στὸ αἰθέρινο σῶμα τους, στὰ λευκὰ τους πέπλα, τὸ παιδὶ θὰ γευτῇ τὴ γλύκα τοῦ ὀνείρου.

Ξυπνῆστε, νεράϊδες. ξυπνῆστε ! . .

Μπετόβεν [Β]

ΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

«Ἔσο ἕτοιμος» ! . .

Ὅπου κι' ἂν πάω, ὅπου κι ἂν βρεθῶ, πάντα ἀντηχοῦν οἱ λέξεις αὐτὲς στ' αὐτιά μου. Γιατὶ εἶναι ριζωμένες βαθειὰ μέσ' τὴν ψυχή μου. Λέξεις ἁπλὲς ποὺ γι' ἄλλους δὲν σημαίνουν τίποτα καὶ γι' ἄλλους εἶναι τὸ πᾶν. Ἔτσι καὶ γιὰ μένα εἶναι τὸ πᾶν. Γιατὶ εἶναι ἀδύνατον, πιστεύω, νὰ προοδεύσῃ ὁ ἄνθρωπος, νὰ φθάσῃ στὸ ἰδανικό, χωρὶς νὰ τὶς κλείσῃ στὴν καρδιά του, νὰ τὶς κάνῃ νόμο στὴ ζωή του. Λέξεις ποὺ ἡ σημασία των εἶναι βαθειά, ἀληθινὰ θεόπνευστη.

Νὰ εἶσαι ἕτοιμος ! Ἕτοιμος γιὰ τὸν σκοπὸ τῆς ζωῆς, γιὰ τὴν εὐτυχία. Τὴν ἠθικὴ εὐτυχία, ποὺ ἄλλοι νομίζουν ὅτι θὰ τὴν ἀποκτήσουν μὲ τὸν πλοῦτο, τὴν ἱκανοποίηση τῶν κακοήθων ὀρέξεών τους καὶ τόσα ἄλλα βλαβερὰ μέσα. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀπατημένοι. Ἔχουν κι' αὐτοὶ γιὰ σύνθημα τὸ «Ἔσο ἕτοιμος». Ἀλλὰ σ' αὐτοὺς ἔχει χάσει πιὰ τὴ σημασία του, τὸ βαθύ του νόημα. Εἶναι ἕνα «ἔσο ἕτοιμος» ἐκφυλισμένο. Ἄλλοι πάλι νομίζουν τὸν σκοπὸ τῆς ζωῆς ὅλως διόλου ἀντίθετα ἀπ' τοὺς πρώτους. Τὴν πραγματικὴ ἠθικὴ εὐτυχία ! Τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς. Καὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ χρήσιμοι ἄνθρωποι. Σ' αὐτοὺς τὸ «ἔσο ἕτοιμος» διατηρεῖ ὅλη τὴν διαύγεια τοῦ νοήματός του, ὅλη τὴν δύναμή του. Εἶναι τὸ πραγματικὸ «ἔσο ἕτοιμος».

Ἐκεῖνοι πάλι ποὺ δὲν πιστεύουν σ' αὐτὸ εἶναι οἱ μοιρολάτραι.

Σίγουρα ἦταν θεόπνευστος ὁ λόρδος Μπάντεν Πάουελ, ὅταν χάραξε τὶς δυὸ αὐτὲς λέξεις γιὰ σύνθημα τοῦ Προσκοπισμοῦ . . .

Ρομπὲν τῶν Δασῶν [Β]

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

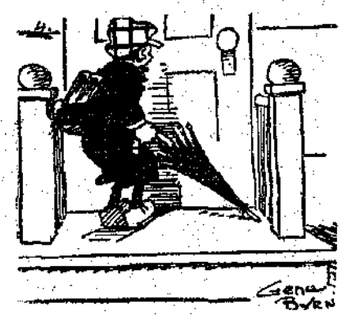

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Τάκης, μιὰ βροχερὴ ἡμέρα γυρίζει ἀπὸ τὸ σχολειό του στὸ σπίτι καὶ χτυπᾷ νὰ τοῦ ἀνοίξουν :

—Ἀπὸ τὴν πισινὴ πόρτα νὰ πᾶτε, τοῦ φωνάζει ἀπὸ μέσα ἡ ὑπηρέτρια. Σφουγγαρίζω τὴ σκάλα κι' εἶναι βρεμμένα.

Κι' ὁ Τάκης :

—Καλέ, ἀνοιξέ μου. Ἔχω ὀμπρέλλα, δὲν μὲ νοιάζει.

Δοξασμένο Νησὶ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀθῆναι 42 ὁδὸς Εὐριπίδου
τὴν 23 Μαΐου 1939

Ο κ. Κ. ΚΟΤΖΙΑΣ ΣΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Τὴν Παρασκευήν, 19 Μαΐου, τὸ ἀπόγευμα, κατὰ τὶς 6 παρὰ τέταρτο, ὁ ὑπουργὸς-διοικητὴς πρωτευούσης κ. Κ. Κοτζιᾶς, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν ἰδιαίτερό του γραμματέα, προσῆλθε στὸ γραφεῖο μου, γιὰ νὰ συνεννοηθῇ καὶ προφορικῶς μὲ τὸν κ. Παπαδόπουλο γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τῶν Ἑξηντάχρονων. Καθὼς εἴδατε στὸ προηγούμενο, ὁ κ. Κοτζιᾶς εἶχε τὴν εὐγενικὴ αὐτὴ πρωτοβουλία, κι' ὁ ἑορτασμὸς ἀποφασίσθηκε νὰ γίνῃ τὸν Ὀκτώβρη. Πολλὲς λεπτομέρειες συζητήθηκαν κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του καὶ πολλὰ ἀποφασίσθηκαν κατ' ἀρχὴν ποὺ θὰ σᾶς τὰνακοινώσω μὲ τὴν ὥρα. Ἀλλὰ καὶ μιὰ ἄλλη γενναία χειρονομία ἔκαμε ὁ κ. Κοτζιᾶς : Ἀγόρασε τρεῖς πλήρεις σειρὲς τῆς «Διαπλάσεως» ἀπὸ τὸν πρῶτο της τόμο ὡς τὸν τελευταῖο—καὶ τοὺς ἐξαντλημένους, ἐννοεῖται, ποὺ εἶχα φυλαγμένα ἐλάχιστα ἀντίτυπα ἀπὸ τὸν καθένα γιὰ μιὰ τέτοια ἔκτακτη περίσταση—τὶς δυὸ γιὰ τὴ βιβλιοθήκη τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, καὶ τὴν τρίτη γιὰ τὴ βιβλιοθήκη τοῦ Δήμου Πειραιῶς. Θὰ εἶναι οἱ μόνες πλήρεις σειρὲς «Διαπλάσεως» ποὺ θὰ βρίσκουνται σὲ δημόσια βιβλιοθήκη, καὶ μάλιστα ἡ μιὰ ἀπ' αὐτὲς δὲν θὰ εἶναι σὲ κοινὴ χρήση, ἀλλὰ θὰ φυλάγεται «γιὰ τὴν ἱστορία τῆς πόλεως», καθὼς εἶπε ὁ κ. Κοτζιᾶς.

Κάτω, στὸ γραφεῖο μου, ὁ κ. ὑπουργὸς-διοικητὴς φωτογραφήθηκε μὲ τὸν κ. Παπαδόπουλο, τὴ γηραιὰ ἀδελφή του κ. Μαρία Παπαδοπούλου, τὸν κ. Ξενόπουλο καὶ τὶς δ. Ταρσούλη καὶ Ταμπακοπούλου. Ἡ φωτογραφία αὐτή, ποὺ δημοσιεύθηκε στὶς ἐφημερίδες καὶ τὴ δημοσιεύω σήμερα κι' ἐγώ, θὰ μείνῃ ἱστορική, γιατὶ συμβολίζει τὴ στοργὴ ποὺ δείχνει ἡ Πολιτεία, ἐκπροσωπούμενη ἀπὸ ἕναν Ὑπουργό της, πρὸς τὸ πνευματικὸ αὐτὸ ἵδρυμα ποὺ «διέπλασε» τρεῖς ἑλληνικὲς γενεές. Κατόπι ὁ κ. Κοτζιᾶς ἀνέβηκε στὴν κατοικία τοῦ κ. Ξενοπούλου, ὅπου ἔμεινε, μιλώντας φαιδρὰ κι' ἐγκάρδια μὲ ὅλο τὸ διαπλασιακὸ σπιτικό, ὡς τὶς ἑπτὰ καὶ τέταρτο.

Δοξασμένο Νησί, τὰ ποιήματα αὐτὰ τοῦ Δεοδίου μοῦ τὰ στέλνεις βέβαια νὰ τὰ δημοσιεύσω στὶς πρῶτες μου σελίδες, ὅπως τῶν συνεργατῶν μου ἢ τῶν παλαιῶν («Νεοελληνικὴ Ἀνθολογία»). Ἀλλὰ δὲν εἶναι τόσο καλά, οὔτε κατάλληλα, ἐνῶ, γιὰ νὰ δημοσιεύσω κάτι τυπωμένο, πρέπει νὰ εἶναι καὶ κατήλλληλο καὶ πολὺ καλό. Ἐνδιαφέρουσα ἡ Στατιστική σου τῶν Πνευματικῶν Ἀσκήσεων. Δὲν ἔχω τόπο νὰ τὴ δημοσιεύσω, ἀλλὰ τὴ φύλαξα γιατὶ μπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ σὲ μένα. Τὸ κομμάτι σοῦ θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του.

Ναί, ***Ἀττὲ Ἰράμ***, ἡ Ἀράπα τὸ ἀραπόπουλό της προτιμᾷ ἀπ' ὅλα τὰ παιδιά, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πὼς τὸ ἴδιο κάνει κι' ἡ Ἄσπρη, κι' ἡ Κίτρινη, κι' ἡ Κόκκινη. Καλὸ καλὰ τὰ θυμᾶται ὅλ' αὐτὰ ὁ παππούς σου γιὰ τὴ μητρικὴ οἰκογένεια τοῦ κ. Ξενοπούλου. Ὁ Χαλκηδόνος Καλλίνικος ἦταν θεῖος του, ἀδελφὸς τῆς μητέρας του, καὶ πρώτη του ἐξαδέλφη ἡ Δήμητρα Ἰωαννίδου, ποὺ σήμερα λέγεται κυρία Περρέδου καὶ ἐργάζεται στὸ Πατριωτικὸ Ἵδρυμα.

Οὐώβερλεϋ, πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ «πραγματικό» σου γράμμα, καὶ τέτοια ἐλπίζω νὰ μοῦ στέλνῃς συχνότερα, ὄχι δηλαδὴ μόνο παραγγελίες. Ἡ ***Π. Δ.*** δὲν εἶναι συνδρομήτρια, ἡ ***Δ. Π.*** εἶναι καὶ μὲ ψευδώνυμο. Ἐκράτησα σημείωση γιὰ νὰ σοῦ στείλω Μ. Μυστικὰ στὴ διεύθυνση ποὺ θέλῃς· ἂν μοῦ ξαναπαραγγείλῃς ὅμως νὰ σοῦ στείλω κάτι σὲ ἄλλη διεύθυνση ἀπὸ ἐκείνη ποὺ σοῦ στέλλεται τὸ φυλλάδιο, πρέπει νὰ μοῦ τὴν ξαναστείλῃς, γιατὶ ποῦ νὰ θυμᾶμαι.

Ὀρθὴ ἡ παρατήρησή σου, ***Σίφουνα***, διαφέρω ἀπὸ τάλλα περιοδικά, γιατὶ διατηρῶ τὸν ἴδιο τύπο, τὸν τύπο μου, ἐξήντα τῶρα χρόνια. Δὲν κάνω νεωτερισμούς, δὲν βάζω πολύχρωμες εἰκόνες, καὶ δὲν ἀρχίζω κάτι στὴν πρώτη π.χ. σελίδα, γιὰ νὰ γράψω ἀπὸ κάτω «ἡ συνέχεια στὴν ὀγδόη». Τυπώνουμαι πάντα πυκνά, χωρὶς κενά, χωρὶς πολλοὺς καὶ μεγάλους τίτλους, κι' ἕνα φυλλάδιό μου ὀκτασέλιδο περιέχει ὅσα ἕνα δωδεκασέλιδο ἄλλου περιοδικοῦ. Τὸ δωδεκασέλιδό μου ποὺ ἄλλοτε ἦταν ἑβδομαδιαῖο καὶ ποὺ ἐλπίζω νὰ τὸ ξανακάμω, εἶναι τὸ ἰδανικό, εἶναι ὅ,τι χρειάζεται. Περιοδικὸ δηλαδὴ γιὰ παιδιὰ δὲν πρέπει νὰ εἶναι μεγαλύτερο. Ἡ γαλλικὴ «Semaine de Suzette», ἐν' ἀπὸ τὰ καλύτερα τοῦ κόσμου, δίνει καθ' ἑβδομάδα μόνο 12 σελίδες στὸ σχῆμα μου. Γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τῶν Ἑξηντάχρονών μου εἴδες στὸ προηγούμενο, βλέπεις καὶ στὸ σημερινό. Τὸ σχετικὸ σκίτσο σοῦ θὰ δημοσιευθῇ.

Δυποθμαι πολύ, ***Πασχαλιὰ τῆς Ἀνδρου***, ποὺ δὲν μπορῶ νὰ συμπεριλάβω στὸν τρέχοντα Διαγωνισμὸ τὶς Ἀσκήσεις ποὺ μοῦ στέλνεις. Ἡ προθεσμία ἔχει περάσει πρὸ πολλοῦ, ἀλλὰ οὔτε σὲ σένα θὰ ἐσόμφερε νάρχίσῃς ἀπὸ τὰ μισὰ τοῦ χρόνου, ἐνῶ τῶν ἄλλων δημοσιεύουνται Ἀσκήσεις ἀπὸ τὸν Ἰανουάριο. Θὰ πλουτίσῃς λοιπὸν ἀκόμα τὴ Συλλογή σου, θὰ τὴν ἀντιγράψῃς σὲ τετράδιο καὶ θὰ μοῦ τὴν ξαναστείλῃς ὅταν θὰ ἴδῃς τὴν προκήρυξη τοῦ νέου Διαγωνισμοῦ.

Ρεπόρτερ, στὸ Λεξικό μου βρίσκω : «Κῶς, νῆσος καὶ πόλις ὁμώνυμος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πατρὶς τοῦ Ἱπποκράτους. Ὁ κάτοικος «Κῶος». Καί : «Κέως καὶ Κία, νῆσος ἐκ τῶν Κυκλάδων· ὁ κάτοικος Κεῖος». Ὥστε ἄλλη ἡ Κῶς, ἄλλη ἡ Κίως, ἑπομένως ἡ Ἄσκησις ἐκείνη ὀρθή. Ὅσο γιὰ τὶς δυὸ καὶ τρεῖς κάποτε λέξεις ποὺ μπορεῖ νὰ ταιριάζουν μὲ τὴ ζητουμένη (Βυζαντινός αὐτοκράτωρ μὲ τὸ τέταρτο γράμμα του Σ : Ἰουστῖνος, Ἰουστινιανός, Ἀναστάσιος) εἶπα πολλὲς φορὲς πὼς ὁ λύτης μπορεῖ νὰ τὶς σημειώνῃ ὅλες—ἢ τουλάχιστο ὅσες βρίσκει καὶ ἂν ὑπάρχῃ σ' αὐτὲς καὶ ἡ ζητουμένη, ἡ λύσις του θεωρεῖται ὀρθή. Γιατὶ νὰ προσέχῃ ὁ συνθέτης ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ παρὰ μόνο μιὰ λέξη ποὺ νὰ ταιριάζῃ μὲ τὸν ὁρισμό του, εἶναι πολὺ δύσκολο καὶ σχεδὸν ἀδύνατο. Ἐπίσης εἶναι ἀδύνατο ἐκεῖνος ποὺ ἐξελέγχει τὶς λύσεις—ὑπάλληλος ποὺ κάνει μιὰ ἐργασία μηχανική—νὰ ἔχῃ τόσες γνώσεις ὥστε νὰ ξέρῃ καὶ κάθε λέξη ποὺ ταιριάζῃ μὲ τὸν ὁρισμό, ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνη ποὺ βλέπει στὴ δημοσιευμένη λύση. Παρατηρεῖς ἀκόμα πὼς εἶναι ἄλυτες μερικὲς Ἀσκήσεις σὰν τῆν Ἐπιγραφὴ ἐκ διπλῆς Ἀκροστιχίδος, ὅπου οἱ ζητουμενες λέξεις εἶναι : χώρα τῆς Ἑλλάδος (ὑπάρχουν 39) ἀρχαῖος βασιλεὺς (ἄπειροι !) εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα (εἶναι 80) ἀρχαῖος σοφὸς (περίπου 10000) κτλ. Κι' ὅμως κι' αὐτὲς οἱ Ἀσκήσεις λύνουνται, κι' ἀπόδειξις ὅτι τὶς λύνουν πολλοί. Γιατὶ δοκιμάζουν, συνταιριάζουν, φαντάζουνται, κι' ἄμα πετύχουν δυὸ-τρεῖς λέξεις ποὺ τὰ δυὸ πρῶτα τῶν γράμματα νἀποτελοῦν μιὰ λέξη (ἴσα ἢ ἀνάποδα) μαντεύουν τὸ ζητούμενο ρητὸ τῆς Ἐπιγραφῆς κι' εὔκολα βρίσκουν καὶ τὶς ἄλλες. Ἔτσι κάνουν π. χ. καὶ γιὰ τὰ Κρυπτογραφικά. Ἡ πρώτη λέξη εἶναι ἀρχαῖος βασιλεύς : τρέχα γύρευε ! ἀλλὰ «πιάνουν» μιὰ ἢ δυὸ ἀπὸ τὶς ἄλλες, ἀντικαθιστοῦν τοὺς ἀριθμοὺς μὲ τὰ γράμματα σ' ὅλες, κι' εὔκολα πιὰ τὶς συμπληρώνουν. Ὁπωσδήποτε, οἱ παρατηρήσεις ἦταν λογικὲς καὶ σπουδαῖες. Γι' αὐτὸ σοῦ ἀπάντησα τόσο ἐκτενῶς.

Σαίξπηρ, τὸ ψευδώνυμο ἐνεκρίθη. Γιὰ τὰ Ἑξηντάχρονα θὰ εἴδες τῶρα ὅσα ἔγραψα κι' ἐγώ. Τἀποτελέσματα τῆς Μικρῆς Κυριακῆς δημοσιεύθηκαν σὲ δυὸ συνέχειες, γιατὶ ἔπιασαν δυὸ ὁλάκερες σελίδες, ποὺ ἂν δημοσιεύουνταν κι' οἱ δυὸ στὸ δωδεκασέλιδο, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκτοπισθῇ ἢ Σελὶς Συνεργασίας ποὺ ἦταν ἕτοιμη, στοιχειοθετημένη, καὶ θὰ ἐπήρχετο ἀργοπορία. Δός, ἀλήθεια, γιὰ ἐλαττώθηκαν οἱ Μ. Ἄγγελίες ἐπειδὴ κατήργησα τὸ «Ἡ Διάπλασις βεβαιώνει» ; Δὲν μὲ νοιάζει. Μ' ἐνοχλοῦσε πολὺ ἐκεῖνο ποὺ κατήργησα καὶ θὰ προτιμοῦσα νὰ λείψουν ὁλότελα παρὰ νὰ τὸ ἐπαναφέρω. Τὰ μυθιστορήματά μου «Γυφτοπούλα» καὶ «Θαλασσόλυκοι» θὰ διαρκέσουν ὅλο τὸ χρόνο, ὥστε δὲν ἀποφάσισα ἀκόμα ποιὰ θὰ διαδεχθοῦν. Ὅσο γιὰ τὸν «Καλὸ Γιαννάκη» ποὺ τελειώνει σήμερα, θὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο ὁ περσινὸς «Κωστάκης» μὲ νέες σκηνὲς καὶ περιπέτειες.

Νυχτοτράγουδο, ἡ κυρία ***Ζωὴ Φράγκου*** εἶναι πραγματικῶς μιὰ διανοουμένη καὶ ὑποθέτω πὼς θὰ ὠφελήθηκαν πολὺ ὅσοι ἄκουσαν τὶς ὁμιλίες ποὺ ἔκαμε στὴν πόλη σας. Εἶναι ἡ ἴδια ποὺ μετέφρασε ὡραιότατα καὶ τὰ «Παιδικὰ Ἀναγνώσματα» τοῦ Τολστόϊ, ποὺ πολλὰ ἀναδημοσίευσα κι' ἐγώ. Ἔχεις δίκιο γιὰ τὸν ***συρρεαλισμὸ*** ἢ ***ὑπερρεαλισμό***. Εἶναι ἐντελῶς ἀκατανόητα τὰ ποιήματα ποὺ μᾶς δίνουν οἱ ὀπαδοὶ τῆς νέας αὐτῆς Σχολῆς κι' εἶναι περιττὸ νὰ σπάζῃ κανεὶς τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ τὰ καταλάβῃ. Ὁ κ. Ξενόπουλος ἔγραφε κάποτε : «Πιστεύω στὰ παλαβά, ἀλλά, μόνο ὅταν τὰ γράφουν ἐκεῖνοι ποὺ ἔγραφαν καὶ φρόνιμα. Δυστυχῶς οἱ ὑπερρεαλιστὲς ποτὲ δὲν ἔγραφαν καὶ φρόνιμα γιὰ νὰ πιστέψῃ κανεὶς τὰ παλαβά τους...

Σκυριανόπουλο, ἔχω μπροστά μου δυὸ γράμματά σου καὶ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια ποὺ πιάνουν ὅλο σχεδὸν τὸ πρῶτο. Ἔκαμες καλὰ νὰ μοῦ γράψῃς πολλά, ἀφοῦ τῶρα δὲν θὰ λάβω γράμμα σου παρὰ μετὰ τὶς ἐξετάσεις. Μοῦ ἔδωσες, νὰ ποῦμε, μιὰ ἀποζημίωση ἐκ τῶν προτέρων. Τὸ «γειά σου» εἶναι βέβαια ἀπὸ τὸ «ὑγεία». Τὸ «στὴν ὑγειά σου» τῆς πρόποσης κατάντησε σιγὰ-σιγὰ χαιρετισμός, ὅπως τὸ «καλημέρα σου» ἢ «στὸ καλό». Δένε ἀκόμα καὶ «γειὰ καὶ χαρά». Γιατί, τάφω, τὸ «αὔριο» τὸ γράφουμε μὲ ψιλὴ ἐνῶ λέμε «μεθαύριο», ἢ μᾶλλον γιατὶ δὲν λέμε «μεταύριο» ἀφοῦ τὸ «αὔριο» ἔχει ψιλή, δὲν τὸ ξέρω. Ὑποθέτω μόνο πὼς θὰ ἔγινε καμμιὰ ἔλξη («καθ' ἕλξιν»). Ὅπως δηλαδὴ λέμε κανονικὰ «ἑπομένη-μεθεπομένη» «ἑορτή-μεθεόρτια», ἔτσι καὶ «μεθαύριο». Θὰ ξαναδιαβάσω τὸ κομμάτι ποὺ μοῦ ξαναστέλνεις. Γιὰ τὸ ἄλλο, τί νὰ σοῦ πῶ ; μπορεῖ νἄχῃς δίκιο, ἀλλὰ ἐγὼ ἔτσι τὸ πῆρα. Ἄ, ναί ! στὴν ἀπόνομὴ τῶν Βραβείων τῆς Μικρῆς Κυριακῆς, ἀντὶ ***Μαραμμένο*** (δέκα Εὐσημα), θέλει ***Μαραμμένο Ρόδο***. Σημειῶστε το.

Μαρία Βαλέφσκα, σοῦ ἀνανέωσα τὸ ψευδώνυμό σου—δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ ἀλλάξῃς—καὶ χαίρω ποὺ ἀποφάσισες τῶρα νὰ τὸ χρησιμοποιήσῃς. Μόνο οἱ λύσεις τῶν Πνευματικῶν Ἀσκήσεων γράφουνται σὲ λυ-

σόχαρτο· ὅλα τἄλλα σὲ κοινὸ χαρτί, σὲ χωριστό, ἐννοεῖται, τὸ καθένα, ὄχι στὸ ἴδιο τοῦ γράμματος. Περιμένω λοιπόν τὸ κομμάτι τὸ Π. Πνεῦμα καὶ τὴν Ἀγγελία, κάμε μου δὲ καὶ τὴν ἐρώτηση ἐκείνη, καὶ νὰ ἰδῶ ἂν θὰ μπορῶ νὰ σοῦ ἀπαντήσω.

Ἔτσι πρέπει, ***Χρυσῆ Πεταλουδίτσα***, καὶ τὸ χειμῶνα μὲ τὸ σχολεῖο νἀγαπᾷ κανείς, καὶ τὸ καλοκαίρι μὲ τὶς διακοπές. Καὶ τὰ δυό, βλέπεις, εἶναι ὡραῖα, καὶ τὰ δυὸ χρειάζουνται τὸ ἴδιο. Σὲ συγχαίρω ποὺ ἦρθες πρώτη τὴν πρώτη ἐξαμηνία καὶ πῆρες καὶ τὸ ἀριστεῖο, κι' εὔχομαι τὴν ἴδια ἐπιτυχία καὶ τὴ δεύτερη καὶ καλὴ διασκέδαση ὕστερα στὴν ἐξοχή. Μὰ νὰ μοῦ γράψῃς. Μ' ἄφησες τόσον καιρὸ χωρὶς γράμμα σου!

Τάσσερις (ἀρ. 4) χαρὰς ἔφερε στὸν ***Ἀδολὰρ*** τὸ 23 φυλλάδιο μου: Α' βραβεῖο στὶς Λύσεις, κομμάτι στὴ Σελίδα, μνεία τῆς ἀπάντησής του στὴ Μικρὴ Κυριακή, κι' ἐκτενὴς ἀπάντηση στὴν Ἀλληλογραφία. Ναί, ἀλλὰ ποῦ εἶναι ἡ φωτογραφία του; οὔτε λόγο γι' αὐτή. Περίεργο νὰ βραβεύουνται τόσοι καὶ νὰ μὴ μοῦ στέλνῃ φωτογραφία οὔτ' ἕνας! Μὰ τόσο δύσκολο εἶναι; ἢ δὲν ἀξίζει τὸν κόπο;

Γελαστὲ Ἀντιπλοίαρχε, τὰ δικά σου εἶναι τὰ πρῶτα συγχαρητήρια ποὺ λαβαίνω γιὰ τὴν τιμὴ ποὺ μοῦ ἔκαμε ὁ κ. Κοτζιᾶς καὶ σ' εὐχαριστῶ πολύ. Βέβαια, μπορεῖ νὰ πάρῃ κανεὶς καὶ μιὰ παλιὰ Ἄσκηση καὶ νὰ τὴ διασκευάσῃ, π. χ. τὸ Μεταγραμματισμὸ ***Δῆξις-τῆξις-πῆξις*** νὰ τὸν παρουσιάσῃ μὲ ἄλλη διατύπωση, μὲ ἄλλη στιχουργία, κι' ἔτσι ἡ Ἄσκηση νὰ εἶναι δική του. Ἀλλὰ τί ἀνάγκη ἔχεις; Εἶσαι ἀρκετὰ ἔξυπνος ὥστε νὰ βρίσκῃς ὁλωσδιόλου νέες Ἀσκήσεις. Νά, ἐκεῖ ποὺ διαβάζεις: βλέπεις τὴ λέξη ***πάθος*** καὶ σοῦ ἔρχεται ἡ λέξη ***βάθος***· βλέπεις τὴ λέξη ***ἀδιάβατος*** καὶ τὴ χωρίζεις σὲ ***ἄδεια-βάτος***... Σ' εὐχαριστεῖ κι' ὁ κ. Φαίδων ποὺ μὲ χαρὰ θὰ ἔκανε τὴ γνωριμία σου. Ὅταν ἔλθῃς στὸ γραφεῖο μου, ζήτησέ τον.

Ὡς ἐδῶ δὲν ἀπάντησα σὲ πολλούς, γιατὶ μερικὰ ἀπὸ τὰ σημερινὰ γράμματα ἤθελαν πολὺ ἐκτενεῖς ἀπαντήσεις. Τἀναπάντητα τὰ φύλαξα γιὰ τὸ ἐρχόμενο.

Η Διαπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της ***Καπετάνιον*** (ἔχεις δίκιο· σὲ πρώτη ἀνατύπωση τοῦ λυσόχαρτου, τὸ 0 τῆς χρονολογίας θὰ τὸ κάμω 3 ἢ μᾶλλον 4, γιατὶ αὐτὸ θὰ εἶναι διαρκέστερο· ***Ρεζεντᾶ*** (σὲ συγχαίρω ποὺ ἦλθες πρώτη στὴν Alliance κι' ἐλπίζω νὰ εἶναι ἐπίσης καλὰ καὶ τἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεων στὴν Ἀκαδημία· ναί, κάνεις πολλὰ κι' εἶσαι δικαιολογημένη ποὺ δὲν μοῦ γράψῃς πολὺ συχνά, ὅπως θὰ μοῦ γράψεις βέβαια τὸ καλοκαίρι· τὸ κομμάτι σου θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του') ***Σαλωνίτισσαν*** (εὐχαριστῶ γιὰ τὶς εἰκόνες· κάποιαν θὰ χρησιμοποιήσω') ***Ναυτάκι*** (καὶ μένα μ' εὐχαριστεῖ πολὺ ἡ ἐπιστροφὴ τῶν «παλαιμάχων» στὴν ἐνεργὸ δράση· Μ. Μυστικὰ ἀκόμη, γιατὶ δὲν βρῆκα κατάλληλο χαρτί· καλῶς νὰ ἔλθῃς!) ***Μυρτώ*** (πολὺ καλοὶ οἱ βαθμοί σου, εὖγε· κι' ἡ ὕψωση τοῦ βαθμοῦ τῶν Νεοελληνικῶν ἀπὸ 16 σὲ 17 ἀρκετὰ ἱκανοποιητική· ἄ, γιὰ τὸ ἐργόχειρο δὲν μὲ νοιάζει καὶ τόσο· τὸ κορίτσι μαθαίνει ἐργόχειρα καὶ ἀπὸ σπίτι, ἀφοῦ τελειώσῃ τὸ σχολεῖο·) ***Σκαπανάκι*** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμά· ἡ νέα μου φίλη, σὰν κόρη διευθυντοῦ, θὰ μπορέσῃ ἴσως νὰ συντελέσῃ κι' αὐτὴ στὴ διάδοσή μου· λυσόχαρτο ἔστειλα') ***Κατίναν Ζηρᾶ***, ***Λευκὴν Καμέλιαν Γαλανομμάταν*** κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***15*** Μαΐου θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 28ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι τῆς 27 Ἰουλίου.

302. Δεξίγριφος

Δύο γράμματα ἂν ἑνώσῃς
Μ' ἀκρωτήρι ἑλληνικό,
Τὸ βιβλίο αὐτὸ θὰ δώσῃς
Σὲ παιδὶ πολὺ μικρό.

Κατάσκοπος 33

303. Συλλαβόγριφος

Δύο νότες κι' ἕνα ὄχι,
Ἀλλὰ γαλλικό,
Κοινὸ κάνουνε παιχνίδι
Διασκεδαστικό.

Τίνο Ρόσσι

304. Μεταγραμματισμὸς

Τῆς ἐλπίδας εἶμ' ὁ ἐχθρὸς
Καὶ ἡ συμφορὰ ἡ μεγάλη.
Μὰ κουρέλι καταντῶ,
Ἂν μάλλάξῃς τὸ κεφάλι.

Σκυριανόπουλο

305. Τονόγριφος

Ἂν τὸν τόνο κάποια νῆσος
Τοῦ Αἰγαίου κατεβάσῃ,
Μέσα στοῦ φιδιοῦ τὸ στόμα
Θὰ περάσῃ.

Νυχτοτράγουδο

306. Κλεῖμαξ

Α — Η
Α — — Η
Α — — — Η
Α — — — — Η
Α — — — — — Η
Α — — — — — — Η
Α — — — — — — — Η
Α — — — — — — — — Η

Κάθε παύλα ἀντιπροσωπεύει γράμμα. Καὶ ἀναγινώσκονται κατὰ σειρά: αἰσθησις, ὕδωρ καὶ ἅλας, συναίσθημα, θυγάτηρ τοῦ Εὐρυσθέως, θυγάτηρ τοῦ Μίνωος, δένδρον, θεά, μεγάλη αὐτοκράτειρα.

Σκυριανόπουλο

307. Κρυπτογραφικὸν

1234567 = Αὐτοκράτωρ.
2367 = Μέρος νοῦ σώματος.
34134165 = Ὀρυκτόν.
43325 = Θεός.
56347 = Πλάνης.
61367 = Κολπίσκος.
7234 = Ὑλικόν.

Κατάσκοπος 33

308. Ἀριθμητικὸν Παίγνιον

64254 + — × : = 0

Μεταξὺ τῶν ἀριθμῶν, τῶν ὁποίων ἡ τάξη δὲν θὰ μεταβληθῇ, νὰ παρεντεθοῦν τἀριθμητικὰ σημεῖα οὕτως, ὥστε τὸ ἐξαγόμενον τῶν σημειωθησομένων πράξεων νὰ εἶναι μηδέν.

Σκυριανόπουλο

309. Διπλῆ Ἀκροστιχίς

Τἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων καὶ τὰ τρίτα αὐτῶν γράμματα ἀποτελοῦν δύο πόλεις τῆς Πελοποννήσου:

1. Ὁ ἔχων ἔγγονον· 2. Ὁ μὴ κυβερνώμενος· 3. Ἀρχαία πόλις· 4. Ἐθνομάρτυς· 5. Νῆσος τοῦ Αἰγαίου· 6. Ἀργοναύτης.

Νυχτοτράγουδο

310. Φωνηεντόλιπον

πν-τχνς-κατρζτ

Νυχτοτράγουδο

311. Γρῖφος

0
0 0 Ἀγγλία
1 Γαλλία σκε + ἔτος
0 0 Ἑλλάς
0

Τίνο Ρόσσι

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλ. 11

109. Πλίνιος (πλήν, Ἴος). — 110. Νίκαια (Ν καὶ Α). — 111. Νύμφη-λύμφη. 112. Τὸ παπούτσι. — 113.

Θ Δ Σ
Ε Ε Η
Ρ Υ Χ
Μ Κ Ρ
Κ Ρ Ο Τ Α Λ Ι Λ Σ
Τ Λ Ι
Ω Ι Κ
Λ Ω Ο
Π Ν Σ

114. Τὸ πτέρωτὸν εἶναι τὸ Ν: Ναυσικᾶ, Ἀνοιξις, Πηνειός, θραΝίον, Ἀκρο-Νανία. — 115. ΑΡΕΙΟΣ — ΠΑΤΡΑΙ (Ἀπόλλων, Ρόδιον, Ἔτος, Ἶρις, Ὄασις, Σίγμα). — 116. *Μὲ ἀγωνίαν περιμένω τὴν Διάπλασιν* (με α γο, νι, αν περὶ μεν, ῶ, τὴν διὰ πλᾶσιν).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΑΘ' 345)

Γιὰ καλὴ ἀρχὴ!! ὁ πρῶτος Διαγωνισμός μας. Θέμα: Πῶς μᾶς φαντάζεσθε (σκιτσογραφημένο). ***Συμμετοχή***: δωρεάν. ***Βραβεῖα*** δύο. ***Διεύθυνσις***: Στὸ φύλλο 18 [ΑΘ'—260].

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤ

[ΑΘ' — 346]

Γκρέτα Γκάρμπο· ἐλάβαμε, ἐστείλαμε. Ἔλαβες; ***Παρατηρητή***: Καλὰ ἔκαμες καὶ μᾶς παράτησες, ἀφοῦ δὲν μπορεῖς νὰ μᾶς θίξῃς ἀλλιῶς παρὰ ἀποκαλύπτοντάς μας. ***Διαπλασόκοσμε***, περιμένουμε ἀπαντήσεις, ἀπὸ ὅλους ἐς στὸν πρωτότυπο διαγωνισμό μας.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤ

[ΑΘ' — 347]

«Τρελλοπαρέα», γιατὶ βιαστήκατε, παράλέποντας [ΑΘ'—296]; Πάντως... δὲν θύμωσα!

ΣΚΥΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

[ΑΘ' — 348]

«Τρελλοπαρέα», θέλετε τρελλὸ στὴν τρελλοπαρέα σας; Ἀπαντῆστε.

Ζοζὲ Μοχίκα

ΤΟΜΟΙ
«ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

Οἱ Τόμοι τῆς ***Πρώτης Περιόδου*** (1879—1893) εἶναι ὅλοι ἐξηντλημένοι.

Ἀπὸ τοὺς σαραντατέσσερε Τόμους τῆς ***Δευτέρας Περιόδου*** (1894—1938) εἶναι ἐξηντλημένοι τρεῖς: τοῦ 1896, τοῦ 1908 καὶ τοῦ 1918. Ἑπομένως ὑπάρχουν οἱ σαρανταδύο, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894—1928, μὲ σελίδας 416, τιμῶνται ἕκαστος, ἄρραφος, δρ. 80. Οἱ δὲ ἐπίλοιποι, τῶν ἐτῶν 1929—1938, μὲ σελίδες 624 ἢ 464, τιμῶνται ἕκαστος, ἄρραφος, δρ. 110.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου Τόμου, πάντοτε ἀρράφου, προσθετέα κατὰ τὴν παραγγελίαν εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρ. 5, διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. 35.

Τύποις Σγουρίδου